

інтереси, ціннісні орієнтації працівників та колективів підприємств залізничного транспорту шляхом створення певних стимулів.

Структурна самоорганізація спрямована на когерентну взаємодію підприємств залізничного транспорту, структурних підрозділів підприємств і внутрішніх виробничих процесів шляхом створення стимулів і активізації мотивів саморозвитку підприємств.

УДК 330.341.1:656.2

ОЦІНКА КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ СЛУЖБИ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ПОСТАЧАННЯ ЗАЛІЗНИЦІ

*Назаренко І.Л., к.е.н., доцент,
Маслова В.О., к.е.н., доцент,
Погрібна Я.Д., магістр (УкрДАЗТ)*

Залізничний транспорт України – одна з провідних галузей економіки, яка виконує близько 50% вантажообігу та 33% пасажирообігу.

В умовах реформування залізничного транспорту, яке в теперішній час здійснюється, згідно з законодавством [1, 2], особливо актуальною стає проблема розвитку та вдосконалення кадрового потенціалу галузі. Вже зараз на деяких підприємствах залізничного транспорту спостерігається висока плинність кадрів, брак кваліфікованих кадрів робітничих спеціальностей, не завжди можна знайти і висококваліфікованих талановитих менеджерів середньої і вищої ланок управління, знижується відповідальність і дисципліна праці, рівень культури і моральності, що впливає на якість роботи. Крім того, у підрозділах залізничної галузі чисельність працівників не відповідає обсягам перевезень, що викликає зниження продуктивності праці і свідчить про неефективне використання кадрового потенціалу.

Необхідність зберегти кадровий потенціал галузі та підвищити ефективність його використання є особливо актуальною в теперішній час, тому необхідним є дослідження кадрового потенціалу, зокрема, служби матеріально-технічного постачання залізниць.

За результатами огляду і аналізу існуючих основних методик оцінки кадрового потенціалу підприємства як найбільш придатна для оцінки кадрового потенціалу служби матеріально-технічного постачання обрано методику [3]. Вона базується на основі показників, які розраховуються за існуючою звітністю (форми УТО-1, 1-ПВ, 1-ПВ та інших), і не містить суб'єктивних оцінок, дозволяє при оптимізації персоналу визначити вплив зміни його чисельності на структурні, якісні та інші

характеристики кадрового потенціалу (вимірюються за допомогою запропонованого інтегрального показника).

Нами удосконалено цю методику шляхом визначення питомих вагів значущості (коефіцієнтів важливості) показників, на основі яких розраховується узагальнюючий показник структури, творчої активності, руху персоналу та використання робочого часу. Ці коефіцієнти визначено шляхом експертних оцінок і перетворення отриманих рангів у коефіцієнти значущості.

Виконано розрахунки цього узагальнюючого показника за матеріалами служби матеріально-технічного постачання Донецької залізниці у 2010 – 2014 рр.; він не є досить високим, а протягом аналізованого періоду ще зменшився з 0,7361 до 0,637 або на 13,5%. Це відбулося в основному внаслідок погіршення показника використання робочого часу (знизилися з 70% до 62,5%), зростання коефіцієнта плинності кадрів (з 4,4% до 6,4%), зниження коефіцієнту обороту по прийому (з 5,3% до 0,2%), що обумовлено впливом бойових дій на території проведення АТО; також вплинуло погіршення показника підвищення кваліфікації (з 17,4% до 8,3%) та показника навчання персоналу (з 4,6% до 3,8%), незважаючи на позитивний вплив покращення показників освіти, якості управлінського персоналу та віку персоналу.

В цілому можна сказати, що кадровий потенціал підприємства характеризується як кількісною характеристикою (середньоспівкова чисельність персоналу), так і якісною, а результатом його функціонування є виробництво споживчих вартостей, що можна оцінити за допомогою показника продуктивності праці.

Протягом аналізованого періоду кількісна характеристика кадрового потенціалу служби МТП – середньоспівкова чисельність персоналу – знизилася на 103 працівника, або на 20,2%, якісна характеристика – узагальнюючий показник структури, творчої активності, руху персоналу та використання робочого часу - знизилася на 13,5%, а результат функціонування кадрового потенціалу – продуктивність праці – скоротилася на більш ніж у 2 рази – на 62,2%. Це викликано в основному негативним впливом ведення бойових дій у 2014 році, що призвело до значного зниження товарообігу (більш ніж у три рази).

Тому актуальним і необхідним є розроблення заходів з підвищення ефективності використання кадрового потенціалу служби матеріально-технічного постачання.

Список літератури

1 Про особливості утворення публічного акціонерного товариства залізничного транспорту загального користування [Текст]: закон України: [офіц. текст: від 23.02.2012 N 4442-VI]. // Відомості Верховної Ради України. - 2012. - №49. – Ст. 553.

2 Про утворення публічного акціонерного товариства «Українська залізниця»: Постанова Кабінету міністрів України №200 від 25 червня 2014 р (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 604 від 12.11.2014) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/200-2014-%D0%BF/page>.

3 Назаренко І. Л. Оцінка та оптимізація кадрового потенціалу дирекції залізничного транспорту [Текст] / І. Л. Назаренко // Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2013. - Вип. 44. - С. 70-74.

УДК 656.078

ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ «БЕРЕЖЛИВЕ ВИРОБНИЦТВО» НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

*Науменко М.О., д.ек.напр., професор (НАНГУ),
Каличева Н.Є., к.е.н, доцент (УкрДУЗТ)*

Використання прогресивних та економічно вигідних технологій, суттєве зростання ефективності виробництва, приведення технічного потенціалу залізничного транспорту відповідно до потреб національної економіки при реалізації перевезень у внутрішньому на міжнародному сполученні є одними з найважливіших напрямів діяльності залізничного транспорту при змінах, що нині відбуваються у світовій економіці.

Зростання ефективності функціонування залізничного транспорту з точки зору покращення роботи всіх господарств повинне заключатися в таких методах та технологіях, котрі дозволять «Укрзалізницю» з найменшими втратами забезпечувати перевізний процес та бути конкурентоспроможним на ринку транспортних послуг.

Однією з систем організації та управління виробничим процесом, котра спрямована на задоволення потреб споживачів при виготовленні продукції або наданні послуг з найменшими витратами є «бережливе виробництво», основною метою якого виступає зменшення кількості дій, що призводять до виробничих витрат, але не створюють продукт або надають послугу. Дотримання постулатів принципу «бережливого виробництва» дозволяє досить чітко і впевнено вибудувати філософію ведення бізнесу підприємством, котра спрямована на всі аспекти його діяльності, включаючи стратегічний розвиток та управління маркетингом.

Суть «бережливого виробництва» заключається в реалізації таких принципів:

- визначення і розуміння цінності продукції чи надання послуг, котрі виконує підприємство;

- «усунення» від виробничого процесу всіх робіт, котрі не приносять користі, а лише споживають ресурси;

- побудова чіткої послідовності «корисних» дій у виробничому процесі, для уникнення хаотичності при виконанні робіт;

- побудова механізмів, котрі дозволяють споживачу самому «запустити» виробничий процес створення товару або надання послуги.

Підприємствам залізничного транспорту застосування принципів «бережливого виробництва» дозволить:

- визначити цінність надання послуг з перевезень з точки зору пасажирів або товаровідправника/отримувача;

- визначити всі стадії здійснення перевізного процесу для кожного потягу та усувати всі можливі недоробки до початку надання послуги;

- будувати всі процеси із обслуговування перевізного процесу так, що б була досягнута максимальна комфортність, швидкість та безпека перевезень;

- вдосконалити процес обслуговування клієнтів;

- вдосконалити процеси, пов'язані із обслуговуванням технічної складової перевізного процесу.

Отже, для зростання конкурентоспроможності залізничного транспорту на ринку транспортних послуг необхідно проводити комплекс заходів направлених на оцінку та оптимізацію взаємодію всіх структурних підрозділів галузі і головним завданням виступає пошук ефективних варіантів прийняття та реалізації рішень, спрямованих на функціонування та розвиток підприємств у конкурентному середовищі.

УДК 338.47:656.2

РОЛЬ СИЛОВОЇ СКЛАДОВОЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ЗАЛІЗНИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Павліченко В.М., к.ю.н., ст. викладач
(ХІФ УДУФМТ)*

В Конституції України в статті 17 відмічається, що «захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями, справою всього українського народу».

Важливою умовою забезпечення економічної безпеки України є забезпечення економічної безпеки транспортної галузі, зокрема,